

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Toon Meesters, werkzaam bij Vee & Arts Veterinaire Diensten uit Roosendaal, Hans Van Loo, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke), en Annemiek Veenkamp van Dierenartspraktijk Flevoland wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziekte tot behandeling.

Oorzaak van uiersmet nog niet opgehelderd

naam aandoening

uiersmet of udder cleft dermatitis

verschijnselen

necrotische wonden ter hoogte van de uier met een onaangename geur

oorzaak

vermoedelijk wrijving en vochtigheid van de uierhuid met een ontsteking en secundaire bacteriële infectie of verstoring van de huidflora

behandeling

reinigen, ontsmetten, drogen, wondverzorgende zalven (alginogel)

Tijdens een routinecontrole op een melkveebedrijf werd ik geroepen bij een waardevolle koe die op het eerste zicht goed leek te presteren. Toch viel de boer iets op: in de voorste plooi van de uier was een vochtige, stinkende plek aanwezig. Dit was een duidelijk geval van uiersmet of udder cleft dermatitis. Uiersmet is een ontsteking van de huid tussen de twee uierhelften of voor aan de uierbasis, die meestal gepaard gaat met een onaangename geur. De aandoening varieert van milde roodheid en schilfering tot diepe, stinkende zweren die pijnlijk zijn en zelfs bloedingen kunnen veroorzaken. Zonder behandeling kan het zelfs leiden tot algemene gezondheidsproblemen, uitgebreide necrose en erge bloedingen. De precieze oorzaak van uiersmet is nog steeds niet opgehelderd, maar vermoedelijk spelen meerdere factoren een rol.

Het letsel begint vaak met huidirritatie door vocht, vuil of druk en kan vervolgens geïnfecteerd raken met bacteriën. Risicofactoren zijn divers, maar vooral uierconformatie (een minder stevige ophangband), een hogere leeftijd en hoge melkproducties worden genoemd. Vreemd genoeg wordt het gebruik van klauwbaden voor de bestrijding van besmettelijke klauwinfecties ook gerelateerd aan udder cleft dermatitis. Mogelijk heeft dit te maken met opspattende chemicaliën uit zo'n klauwbad die tot huidletsels kunnen leiden. Als een klauwbad dan ook nog eens on-

voldoende vaak ververst wordt, kan het een bron van infectie worden voor zowel de klauwen als huidletsels. Alles bij elkaar lijkt een ontregelde huidflora de letsels in stand te houden. 'Ik heb in het verleden al van alles geprobeerd om zulke wonden te behandelen, maar niets lijkt goed te helpen', zei de veehouder. Daarop vertelde ik mijn klant dat sommige letsels spontaan genezen, maar dat de genezing meestal afhangt van de grootte van de letsels, en dus ook van hoe snel de behandeling opgestart wordt. Behandeling met zalven op basis van alginogel blijkt nog de beste resultaten te geven, maar het is absoluut noodzakelijk om de wond proper te houden, wat ter hoogte van de huid van de uier natuurlijk niet altijd gemakkelijk is. Reinig de wond dagelijks met zuiver lauw water waaraan een mild ontsmettingsmiddel is toegevoegd volgens de juiste concentratie. Daarna kan de wond het best worden drooggemaakt met een propere doek, en leg er dan een laagje van die alginogel op, adviseer ik. Sprays of zalven op basis van zinkchelaat zouden eveneens de heling kunnen bevorderen. Ook gaf ik de veehouder nog mee om tijdens het melken en zeker op momenten van klauwverzorging de uiers goed te controleren op de aanwezigheid van uiersmet. Een vroege detectie en behandeling van dergelijke letsels kan het ontstaan van grotere en chronische wonden voorkomen.